

A bunyózó Washingtontól a bagózó Obamáig

2012 október 18. Flag

Szöveg méret

90
Mentés

- 0

Értékelés kiválasztása
nincs értékelve

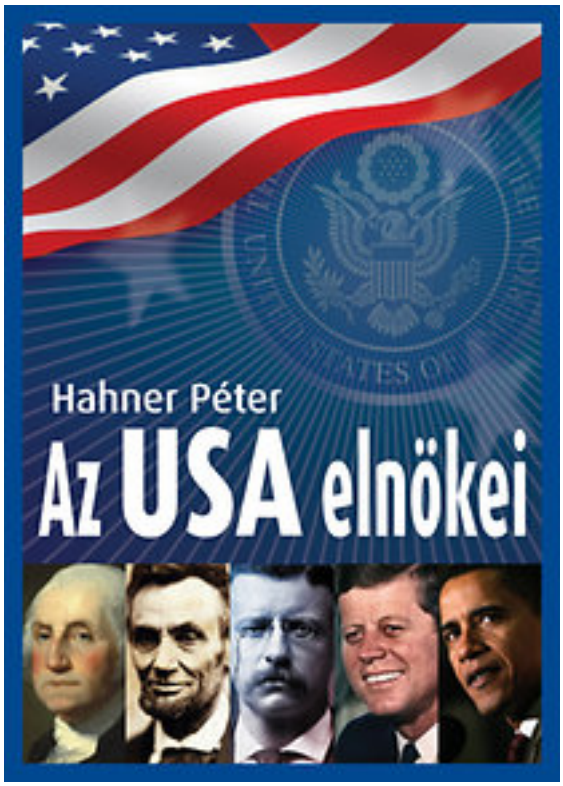
Még

Mérték

Tudni akarja, hogy ki volt a legkövérebb vagy a legügyetlenebb amerikai elnök? Szeretné megismerni az USA vezet?inek utolsó szavait vagy legkínosabb sztorijait?

Vagy csak egy olvasmányos és szórakoztató összefoglalót szeretne kapni arról a negyvenhárom férfiúról, aki az Egyesült Államok élén találta magát? Akkor jó szívvel ajánljuk Hahner Péter új könyvét.

Végigolvasva Hahner Péter amerikai elnökportrékat felvonultató új könyvét, két tanulságot bátran meg lehet kockáztatni. Egyrészt azt, hogy a szilárd alapokon álló politikai rendszer ha nem is teljesen „hülyebiztos", ám ahhoz mégiscsak hozzájárul, hogy egy ország akkor se d?ljön romokba, ha éppen tehetségtelen, alkalmatlan vagy csak látványosan középszer? vezet? áll az élén. A másik tanulság pedig: vannak helyzetek, amikor hatalmas szerencse, ha éppen egy nagy formátumú egyéniség kezében nyugszik a közösség sorsa.

Ha az olvasó végigfut a könyv tartalomjegyzékén, akkor a negyvenhárom eddigi elnök neve mellett egy-egy jelz?t is talál, és ezek a legtöbbször a kortársak által a visel?jükre aggatott nevek sokszor tömörségükben majdnem annyit elmondanak az adott politikusról, mint egy részletes elemzés. Persze egy amerikainak – elvileg – bizonyára könnyebben beugrik például, hogy ki is volt „?kerekdedsége" (John Adams) vagy éppen az „Öreg Hikori" (Andrew Jackson), viszont „Becsületes Ábrisról" talán még az USA határain túl is többeknek felrémlik Abraham Lincoln neve, és feltehet?en „Ike" (Dwight D. Eisenhower) vagy „Trükkös Dick" (Richard M. Nixon) beazonosítása sem okoz túl nagy gondot. Ezek a jelz?k egyúttal arra is rávilágítanak, hogy még a több évtizedes politikuspályák teljesítménye is végül efféle tömör ítéletekben csapódik le, ráadásul az utókor nem mindig jár el tisztességes módon az adott életm?vel, de arra is akad példa, amikor a nagy férfi érdemeit csak kés?bb ismerik el. Ezzel kapcsolatban említhet? John Adams, akit korában nem, ma viszont kimondottan nagy elismerés övez.

Arra is akadt példa, nem is egyszer az USA történelmében, hogy az egykori elnök maga gondolt vissza keser?séggel hivatali idejére. Thomas Jefferson, a Függetlenségi Nyilatkozat megfogalmazója még a sírfeliratán sem kívánta megemlíteni, hogy valaha az Államok els? embere volt, Nixon pedig a híres Frost-interjúban boncolta élve a lelkét a néz?k el?tt és bánta meg b?neit.

Lincoln a saját külsején is örömmel humorizált

Forrás: wikipedia

A figyelemfelkelt? jelz?k dacára persze túlzás lenne azt állítani, hogy mind a negyvennégy amerikai elnök különleges személyiség vagy páratlan elme lett volna (igaz, egyedül Warren G. Hardingnak sikerült kivívnia a kétes elismerést, hogy még gúnyneve sem volt). Ennek ellenére maguk a portrék szinte kivétel nélkül színesre és olvasmányosra sikerültek. A szerz?t?l megszokott lendületes és némi szarkazmustól sem mentes stílusnak köszönhet?en egyik összefoglaló sem érdektelen, ha más nem, akkor magáról az amerikai politika alakulásáról

mindig megtudunk valami érdekeset.

Ezek a rövid portrék gyakran már az els? mondataikkal magukba rántják az olvasót. Washington pályaképe kapcsán például rögtön megtudhatjuk, hogy az egydolláros bankjegyr?l ismer?s szigorúsága nem felelt meg a valós képnek, a képet elkészít? fest? sért?dése áll a nem túl barátságos arckifejezés titka mögött. Vagy éppen ilyen sokatmondó – lényegi összefoglalónak is tekinthet? – felütésekkel találkozhatunk: „Pályafutása a sikerek sorozata volt – kivéve azt a négy évet, amelyet az Egyesült Államok elnökeként tölthetett” – tudjuk meg rögtön John Quincy Adamsr?l.

Franklin Delano Roosevelt született optimista volt

Forrás: wikipedia

Maguk a portrék természetesen tartalmazzák a legfontosabb biográfiai adatokat és az eseménytörténeti hátteret is – akár oktatási segédanyaként is kézbe vehet? éppen ezért –, ugyanakkor nem puszta tényhalmozásról és száraz információdarálásról van szó. Maga a szerz? is kifejti könyve bevezet?jében, hogy az interneten ezeket úgyis könnyen összegy?jtheti az érdekl?d?, helyette inkább fontosabb problémakörök köré f?zi fel az adott elnök bemutatását. Úgy is fogalmazhatnánk, hogy az életrajzok mögött felsejlik a nagyobb történelmi tabló is – egy fiatal ország megszületésének és szuperhatalommá izmosodásának a története, és Hahner jó arányérzékkel adagolja a szövegekbe a szükséges politikatörténeti háttértudást is.

Richard M. Nixont csak „Trükkös Dickként emlegeti a köznyelv

”Forrás: wikipedia

Ám az olvasó esend?, és a könyvet letéve persze sokkal inkább a kis színesek, az apró érdekességek maradnak meg benne, és ezekb?l szerencsére jut b?ven (a kötet függelékei között pedig további adatok várnak ránk a kedvenc elnöki olvasmányok, az utolsó mondatok és a háziállatok kérdésköreib?l, nem is beszélve a rövid áttekintésr?l, amiben a filmekben felbukkanó elnökökr?l tudhatunk meg többet). Szépen körbe lehet írni például az amerikai alelnöki poszt viszonylagos jelentéktelenségét a politikai elemz?k ékes nyelvén is, de talán Franklin Delano Roosevelt alelnökének, John Nance Garnernak a szavai könnyebben rögzülnek, aki szerint „Nem ér ez az állás egy korsó meleg pisát sem…”.

És a nagy Ab Lincoln önirónjáról is mindennél többet elárul, hogy kedvtelve mesélte el a sztorit, amikor egy asszony lovagolt vele szembe, aki keresetlenül vágta a kés?bbi nagy elnök arcába, hogy nála rondább embert nem látott, mire az udvarias Lincoln szabadkozni kezdett, hogy tisztában van vele, de nem tehet róla, ám az említett hölgy erre csak annyit mondott válaszul: „Hát igen, nem tehet róla, de azért otthon maradhatna.” De az egyébként a sokak által legnagyobbnak tartott Franklin Delano Rooseveltr?l is kiderülnek olyan mélyen emberi részletek, minthogy töretlen optimizmusa miatt bénulása után még két évig nem volt hajlandó visszamondani tagságát a golfklubban.

De leleplez?dik az is, hogy Garfield, a híres macska neve is elnöki eredet?. A magyar olvasó számára pedig külön öröm, hogy a hazájával kapcsolatos vonatkozásokra is rendre kitér a szerz?. Így például jóles? érzéssel olvashatunk az 1850-es évek elején Amerikát elönt? „Kossuth-lázról”, vagy arról, hogy Teddy Roosevelt olvasta Mikszáthtól a Szent Péter eserny?jét, s?t személyesen találkozott a magyar íróval. Vagy említhetnénk Nixont is, aki 1956-ban nemes egyszer?séggel budapesti mészárosnak nevezte Hruscsovot.

Toni Morrison szerint Bill Clinton volt az USA els? fekete elnöke

Forrás: wikipedia

A portrékat végigolvasva szembet?n? különbségek is akadnak az európai politikusi életrajzokhoz képest. Elég csak említeni, hogy az 1881-ben beiktatott James A. Garfield, a huszadik elnök volt az utolsó, aki gerendaházban született, de el?tte jó páran voltak, akik hasonlóan puritán környezetb?l érkeztek a politikusi pályára. Egy biztos: az amerikai politikai rendszer alapjait már 1780-ban lerakták, és ez idáig még egyetlen elnök sem tudta – legyen szó a legtehetségtelenebbr?l vagy a leginkább piásról – végzetesen elrontani azt, amit az alapító atyák a szabadság védelmében és a gyarapodás érdekében megalkottak.

mno.hu - **Szathmáry István Pál**

Ajánló